

દુપ્રભાતમુ
સુરેણ પા. ભટ્ટ
99789-26251

હાઈકુ

સલામી સવારની..

ઓ ! જુદી તલવારે કન્પુતાં લડ છે,
દોર રિલ્ફીં, ગાડાં નીચે કૃતયં દોડ છે.
નડ કૂથાંની, સૌનો પ્રાસ કરે પિનાશ -
છટકો છે ટ્રોઝ કૂઝો, કોને ભારે પડે છે!
(સન્યોગમાં અરંસોષ, ખુલ્લો બળા)

વેઠની વાણ,
અને સત્તાના રણા -
છે નવી રજા...
(નેવડી ની મુસીનત)

પાઠલાં દોડા,
ભરાર છે શીગડા -
અપશકન...
(કુરે પર સાણ આચા)

ચિંતન

નિમિત્ત ન સાદા ચિંતન સંપૂર્ણાંગું ત્રિશુ ।
આનિમિત્તો વિષયાસ: કચ્ચાં તરચું બળિષ્યતિ ॥

ઉપરોક્ત એક મંડુક્યોપિનિષદમાંથી લેવામાં આપેલ છે.
ભૂત, ભળિષ્ય અને વર્તમાન અથે કાળજાંથી ચિંત કચ્ચારેય નિમિત્તને સ્પર્શનું નથી : તો પછી તે ચિંત નો નિમિત્ત વિના વિષયાસ (વિપરીત જ્ઞાન) કેવી રીતે થાય ?

'નિમિત્ત' એટાં વિષયાસી કારણ, જ્યારે બાબુ પદાર્થનું અસ્તિત્વ જ ન હોય ત્યારે ચિંતને તેની સંસ્પર્ખ કચ્ચાંથી થાયાનો ? અતીત, અનાગત, અને વર્તમાન એ ગ્રેડી અવસ્થામાં ચિંત કચ્ચારેય નિમિત્તનું વિષયનો સ્પર્શ કરતું નથી. વળી, જ્યારે વિષયનું જ અસ્તિત્વ ન હોય, તો તેના સંપૂર્ણ અભાવમાં તેના આભાસાંપ્રદીપ 'વિષયાસ' અથવા વિપરીત જ્ઞાન ચિંતને કચ્ચાંથી થઈ શકે ?

જે વસ્તુ હોય જ નહીં તેના અભાવની વાત કર્યા એ તો હાસ્યાસ્પદ છે.

સુવિચાર

- લાખ મૂર્ખને છોડીને એક પંડિતને પોતાની પાસે રાખ્યો,
સરોવરની શોભા વધારવા એક હસ પૂરો છે, ત્યાં લાખ કાગડાનું કામ નથી - વિદુ
- પસ્તાનો બડાવાનો ધોંઘો બની હોય છે - જન્મભૂમિ
- નીતિના સરણ નિયમો કુદરતે અંતઃકરણના કુંભમાં મૂકેલો હોય છે - ધૂમકેતુ
- તપ આન્યા જાથે આપા જીવનનું પરિષ્કરણ કરે છે - મોટા
- જઘાનું મૂળ ચિનનગારી જેણું છે, એ જગતું હોય તાં સુધી ગમે ત્યારે આગ ભસ્તું ઉઠે - ભાણાદેવ
- ટીકા લુચ્યા ચિંતાને કાંઈ હકેતી નથી પણ નિયમની પારેવાના ઉપર લાય પાડે છે - શાઈલન્ડની કહેવત
- આજાનું ઔપદ્ધાન : શરીર પર સોલે આપ્યો હોય તાં કેળાનો ગર લોટમાં ગુંધી રેને સહન થાય તરફનું ગરમ કરી સોલા પર બાંધવાથી સોલા મટે છે

(સરકાર : સિંગ વી. આશા)

નોંધકથા

સંત પાસે એક યુવાન આવ્યો. એક કંઈ, 'મારા જેવા કોઈ સુધી દુનિયામાં કોઈ નહીં હોય, મારા જો કુંભનીજો મારા માટે ખૂબ સેનેની લાગી થશારે છે. એક દિવસ હું ન જઈ હ્યે તો તેમાં ખૂબ-તરસ ઊંઝ આપ્ય છે.' 'સંતો કંઈ, 'એ હુનીયામાં કોઈ આપણું નથી. મા-બાપની વાતાની પાલનાપોષણ આ બેચે ફરજે ખૂબ સરિયાં થઈ નિયમવાટી જોઈએ.' જીવન પ્રયે કોઈ માહ કે આસક્તિની રાખ્યો ન જોઈએ.' પેલા યુવાનને સંતની વાત ગળે ન ઉત્તરી. સંત કંઈ, 'જો તારે મારી વાત સમજજી હોય તો કાશ સવારે જોડો થાય એવી ને થાયસ બંધ કરી પથારીમાં પણ્યો રહેજે, હું આવીને બંધુ સંભળી લઈશ.'

બીજે દિવસે યુવાન થાય રોક્કોંને એક કરતાં એંધો જીવાની ગયો. સંત પંદ્રોચાંયા એંકું, 'તમે રોવાનું બંધ કરો હું મંત્ર બણ એને ફરીયા જીવતો કરું છું, પણ પૂરો છે, ત્યાં લાગ કરું છે.' એવા પણ એને ખૂબ સેનેની લાગી થશારે છે. એ પીંઠે તે મરી પણ આ યુવાન જીવતો થઈ જશે...' સંત કંઈ, 'જો પણી હોવે મારે જ આ પારી પીંઠું પડજો.' સૌંદર્યે કંઈ, 'આપ મહાન્યો છો, બંધ છો, આપના મારે તો જીવન-મુન્યુ એક સરણા છે, સાંસારિક સંબંધો

નાંદોની... સમયની સાથે તાલ મિલાવતાનાં નીકળી પડવું એ

મહાત્વાનું છે! શું હાથમાં આવશે તેની બધાર નથી પણ નીકળી

પડવું અગત્યાનું છે... કિંદગી સમયનું મહાત્વ સમજાશે છે

અને સમય જિંગડિનું કલખુલેશન સમજાશે છે... આ જ

જીવનમાં બધા અટપટા દાખલા સીમીકરણ સાથે જીવાન

આપીને જ હોય છે... કોઈ દાખલો બે સ્ટેપમાં ઉકેલાય... પણ જીવાન નક્કી મણે

છે... હાય હાય અને હોય હોય... ની બૂધો મારીને કાગારોણ

મચાવાથી કોઈ દિવસ પરિસ્થિતિની સુધારો આવશીનો નથી.

આપણે વેટાયાલામાં ચાલતા ચાલતા એક એવા પડાવ પર

એ... 'મેસમય હું' મહાભારત વાળો હરીશ ભિમાણીનો અવાજ

પાદ છે? આ સમયે તો આવા

કેટલાય નવા વર્ષને વધાવ્યા

હું અને કેટલાય જૂતા

વર્ષોની યાતાનોને પોતાના

મહી બંડારી રાખી હેઠે...

સમય પાસેથી અપણે નવા

વર્ષે શિખવાનું છે કે ઉપાયને

સમાવિષ્માં કીવી રીતે કેવાનું

ભમિત કરી દેતી

પુતનામય દોગલી દુનિયામાં

આપણે શું કરું... કયાં

જું... તેની બધાર નથી

કોની... વિચારવાનો સમય

નથી હોનો... સમય તો હોનો... ઈચ્છા

પણ ઈચ્છાનું હોનો... ઈચ્છા

કરને ધોરણાં સર્કના

નાંદોની... હોનો

નાંદોની... હો